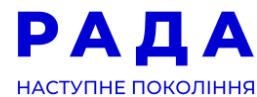

Досвід діяльності молодіжних фондів в державах-членах ЄС

Березень 2024

Зміст

Польща	3
Румунія	5
Словаччина.....	6

Матеріали розроблено Програмою USAID RANG з метою аналітичної підтримки роботи Парламенту. Цей документ став можливий завдяки підтримці американського народу через Агентство США з міжнародного розвитку. Його зміст є виключно відповідальністю автора або авторів і не обов'язково відображає погляди USAID або уряду США.

Аналіз молодіжної політики трьох держав-членів ЄС дає підстави припускати, що поширеною європейською практикою є розробка програми або ж політики підтримки молоді на загальнодержавному рівні. Водночас загальнодержавні програми передбачають високий рівень децентралізації задля рівномірного впровадження програм на території цілої країни. Фінансування молодіжних проєктів відбувається шляхом проведення загальнодержавних конкурсів на отримання грантів суб'єктами молодіжної політики або ж шляхом асигнувань з місцевих бюджетів на впровадження локальних молодіжних ініціатив.

Польща

У Польщі молодіжні фонди існують переважно на регіональному та місцевому рівнях. Регіональні органи влади, такі як воєводства, та органи місцевого самоврядування, включаючи муніципалітети та повіти, виділяють кошти на проєкти та ініціативи, пов'язані з молоддю. Ці кошти часто є частиною ширших бюджетів, призначених для культурних, освітніх і соціальних заходів, спрямованих на молодь. Крім того, деякі національні програми та гранти також можуть підтримувати молодіжні проєкти опосередковано через фінансування, що виділяється регіональним та місцевим органам влади.

Неможливо визначити єдине джерело фінансування діяльності, пов'язаної з польською молодіжною політикою. Проєкти та програми, спрямовані на молодь, фінансуються з коштів, що перебувають у розпорядженні окремих міністерств, урядових установ або органів місцевого самоврядування¹.

У липні 2022 року була створена Урядова програма «Молодіжний фонд на 2022-2033 роки» (Rządowy Program Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033)², бюджет якої становить 230 мільйонів злотих. Основною метою програми є збільшення залучення молоді та молодіжних неурядових організацій до суспільного життя. Програма має три основні пріоритети³, у рамках яких відповідні організації можуть подавати заявки на цільове фінансування.

¹ <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/poland/17-funding-youth-policy>

² <https://niw.gov.pl/wp-content/uploads/2022/08/Fundusz-Mlodziejowy-program.pdf>

³ <https://niw.gov.pl/nasze-programy/fundusz-mlodziejowy/>

Пріоритет 1: Активізація молоді в органах місцевого самоврядування.

Напрямок 1: Створення та активізація діяльності молодіжних рад.

Напрямок 2. Активізація студентських та шкільних рад.

Перший з пріоритетів має на меті⁴ допомогти молодіжним радам при органах місцевого самоврядування, учнівському та студентському самоврядуванню реалізовувати заходи. Для цього запроваджується цільова грантова програма, а у кожному воєводстві чи регіоні, що охоплює кілька воєводств, призначається т.зв. оператор Програми. Ця особа слідкує за реалізацією проєктів та несе відповідальність за управління фінансовими ресурсами, призначеними для реалізації проєктів, розроблених молодіжними радами, органами студентського самоврядування.

Пріоритет 2: Молодіжні організації у громадському житті.

Проєкти, що реалізуються в рамках Пріоритету 2, мають сприяти підвищенню присутності молодіжних організацій в різних аспектах суспільного життя, як-от: громадянська освіта, солідарність поколінь, формування державної політики на місцевому та регіональному рівнях з питань соціальної, культурної, освітньої політики тощо.

Пріоритет 3: Посилення компетенції молодіжних організацій.

Проєкти, які реалізуються в рамках Пріоритету 3, мають сприяти розбудові спроможності молодіжних організацій. Пріоритет 3 охоплює інформаційно-комунікаційну підтримку молодіжних організацій, наприклад розповсюдження інформації про діяльність організації, підтримка соціальних інформаційних кампаній. Додатково, за пріоритетом підтримуються проєкти з навчання фандрейзингу, формування іміджу організації в публічному просторі, управління командою і ін.

Окремо в програмі «Молодіжний фонд на 2022-2033 роки» згадується технічна підтримка молодіжних організацій. Цей пріоритет має на меті забезпечити підтримку процесів управління та імплементації проєктів, а також ефективне використання ресурсів програми. Сюди входять:

---

⁴ <https://niw.gov.pl/wp-content/uploads/2022/08/Fundusz-Mlodziezowy-program.pdf>

підтримку технічна та фінансова підтримка функціонування молодіжних організацій, оцінка, моніторинг та аудит проектів, обмін досвідом тощо⁵.

В урядовій програмі згадуються такі суб'єкти фінансування, як молодіжні ради (Rady młodzieżowe⁶), молодіжні організації (Organizacje młodzieżowe)⁷, студентське та учнівське самоврядування (Samorząd uczniowski i studencki)⁸. Також можна стверджувати, що суб'єкти, які мають право на отримання фінансування від молодіжних фондів у Польщі, різняться залежно від конкретної програми чи ініціативи.

В рамках програми, у 2023 році було підтримано 140 проектів у трьох пріоритетах⁹. У вересні минулого року завершився набір зголошень на реалізацію проектів на 2024 рік, протягом якого планують виділити допомоги на 2.1 млн злотих¹⁰. Цікаво, що «молоддю» в контексті конкурсу проектів вважаються люди віком від 15 до 29 років¹¹.

Румунія

У Румунії молодіжні фонди існують переважно на національному та місцевому рівнях. На національному рівні за координацію молодіжної політики та програм відповідає профільне міністерство. Крім цього, місцеві органи влади, включаючи муніципалітети, повіти та регіони, можуть виділяти кошти на молодіжні ініціативи та проекти в межах своєї юрисдикції.

Міністерство у справах сім'ї, молоді та рівних можливостей є головним органом відповідальним перед бюджетом за молодіжну політику. Цей бюджет включає фінансування як Міністерства, так і його програм у сфері сім'ї, молоді, рівних можливостей тощо. Відтак неможливо оцінити точну цифру фінансування молодіжної політики¹². На додачу до національного фінансування, відповідно до Закону "Про молодь", місцеві громади повинні виділяти кошти з місцевого

⁵ <https://niw.gov.pl/wp-content/uploads/2022/08/Fundusz-Mlodziezowy-program.pdf>

⁶ <https://niw.gov.pl/wp-content/uploads/2022/08/Fundusz-Mlodziezowy-program.pdf>, ст. 16

⁷ Там само, ст. 19

⁸ Там само, ст. 21

⁹ <https://niw.gov.pl/nasze-programy/fundusz-mlodziezowy/edycja-2022/wyniki-oceny-merytorycznej/>

¹⁰ <https://www.gov.pl/web/dlamlodych/rusza-rzadowy-program-fundusz-mlodziezowy--edycja-2024>

¹¹ Там само.

¹² <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/romania/17-funding-youth-policy>

бюджету на місцеву молодіжну політику та заходи на основі консультацій з місцевим молодіжним громадянським суспільством. Однак, не існує узагальнених даних про рівень бюджетів, виділених на місцевому рівні на місцеву молодіжну політику¹³.

Міністерство щороку реалізує чотири рамкові програми, а саме:

- програму підтримки молодіжних центрів,
- програму підтримки молодіжних проектів,
- програму підтримки студентських проектів,
- програму молодіжних досліджень.

Бюджети цих програм є окремими і загальнодоступними на сайті Міністерства фінансів.

Міністерство також підтримує організацію молодіжних і студентських таборів і студентських культурних заходів, що організовуються студентськими організаціями та фінансуються через 15 студентських будинків культури у найважливіших університетських містах країни¹⁴.

Словаччина

У Словаччині молодіжні фонди існують як на національному, так і на місцевому рівнях. Міністерство освіти, науки, досліджень та спорту Словацької Республіки відіграє важливу роль у координації молодіжної політики та програм на національному рівні. Місцеві органи влади, включаючи муніципалітети та регіони (самоврядні органи), також можуть виділяти кошти на молодіжні ініціативи та проекти в межах своєї юрисдикції.

На реалізацію молодіжної політики на центральному рівні регулярно виділяється спеціальний бюджет. У структурі профільного міністерства функціонує Департамент середньої освіти і навчання впродовж життя, який відповідає не лише за координацію реалізації молодіжної політики, але й за пов'язані з цим бюджетні питання. Цей департамент покриває витрати, пов'язані з розвитком європейського та міжнародного співробітництва у молодіжній сфері¹⁵, а

---

¹³ Там само.

¹⁴ Там само.

¹⁵ <https://www.minedu.sk/medzinarodna-spolupraca-v-oblasti-deti-a-mladeze/>

також витрати, пов'язані з проведенням різноманітних досліджень. Держава, через бюджетні асигнування міністерства, надає щорічні фінансові внески Словацькому молодіжному інституту¹⁶ з метою проведення заходів, що сприяють реалізації молодіжної політики¹⁷.

У 2013 році Міністерство прийняло Програму з питань молоді на 2014 – 2021 роки, яка передбачає фінансову підтримку органів, що розробляють заходи та проекти у сфері молодіжної роботи та реалізації молодіжної політики. У рамках Програми регулярно публікуються конкурси проектів у таких підпрограмах¹⁸:

1. Підтримка молодіжних організацій¹⁹ (фінансування поточної діяльності молодіжних громадських організацій та їх системної роботи з молоддю);
2. Пріоритети молодіжної політики²⁰ (фінансування проектів, поданих відповідно до актуальних тем, наприклад, структурований діалог; тема головування Словаччини в Раді ЄС: талант і потенціал молоді; підтримка основних цінностей ЄС в контексті актуальних суспільних викликів; побудова систем якості в молодіжній роботі та отримання даних щодо впливу молодіжної роботи);
3. Голос молоді²¹ (фінансування проектів органів, що забезпечують представництво потреб молоді на національному та регіональному рівнях);
4. Послуги для молоді²² (фінансування проектів організацій, що розвивають молодіжні інформаційно-консультаційні послуги та послуги у сфері молодіжного волонтерства);
5. Громади для молоді²³ (фінансування проектів, що спрямовані переважно на агрегацію місцевих і регіональних даних про молодь та молодіжну політику);
6. Доказова база даних про молодь (з 2017 року).

---

¹⁶ <https://www.iuventu.sk/>

¹⁷ <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/slovakia/17-funding-youth-policy>

¹⁸ <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/slovakia/17-funding-youth-policy>

¹⁹ https://www.minedu.sk/data/files/5833_hodnotenie_ziadosti_2016_final.pdf

²⁰ https://www.minedu.sk/data/files/5302_priority_vyzva_2016_final.pdf

²¹ https://www.minedu.sk/data/files/5300_hlas_vyzva_2016_final.pdf

²² http://http/www.minedu.sk/data/files/5298_sluzby_vyzva_2016_final.pdf

²³ https://www.minedu.sk/data/files/6637_komunita-2016-zaverecny-protokol.pdf

Фінансові джерела схем субсидій профільного Міністерства надають фінансування різним зацікавленим сторонам, але переважно молодіжним громадським організаціям. Фінансування надається на основі положень Закону про підтримку молодіжної роботи.